3. 5. 2012

ID: 82756

Luděk Lisse: Komentář k novele zákona o rozhodčím řízení jsem psal už v průběhu legislativního procesu

eFocus

V minulých dnech vyšel komentář k novele zákona o rozhodčím řízení. JUDr. Luděk Lisse, Ph.D. LL.M. MPA., autor této publikace, nám prozradil podrobnosti o knize i to, jak je jako rozhodce s novou právní úpravou spokojen.

Pane doktore, v minulých dnech vyšel Váš komentář k novele zákona o rozhodčím řízení. Jak jste s komentářem spokojen?
„Odpověď na otázku spokojenost s komentářem bych rozdělil do několika okruhů. 1. Zda jsem spokojen s tím, že jsem komentář dopsal, 2. Zda jsem spokojen s tím, jak jsem jej napsal, 3. Zda jsem spokojen s tím, jak jej přijala odborná i laická obec. Zatímco odpověď na třetí otázku ještě komplexní nemám, neboť od vydání komentáře uplynulo teprve 14 dní a z několika pozitivních ohlasů ještě nelze činit žádné závěry, pak odpověď na otázku č. 1 je zřejmá, ano, jsem samozřejmě moc rád, že jsem komentář dopsal, a odpověď na otázku č. 2 také. Myslím, že Komentář přináší odpovědi nejen na otázky, týkající se novely zákona o rozhodčím řízení, ale vyjadřuje se i řadě věcí, které již v doktríně nevzbuzovaly pochybnost, ale k nimž si myslím, že by měl být zaujat nový výkladový postoj. Zda mnou k řadě ustanovení předestřený vzor interpretace vezme za své i judikatura, je samozřejmě otázkou, snažil jsem se nicméně vždy jasně vymezit, jaký výklad to či onoho ustanovení je podle mého názoru nejpřiměřenější.“

Jak dlouho jste na publikaci pracoval a co bylo na práci nejtěžší?
„Na publikaci jsem pracoval po celý rok 2011. Trochu si vyčítám, že jsem si nevedl pro vlastní interní účely deník, kam bych si zapisoval jednotlivé hodiny a věděl bych tak přesně, kolik času jsem práci přesně věnoval a jaké, kolik času připadlo na to a kolik na ono. Nyní to vím rámcově, šlo o cca 3 měsíce. A nejtěžší? Nejtěžší byly určitě časté změny již napsaného textu v důsledku toho, že jsem komentář psal v průběhu legislativního procesu tak, aby mohl být čtenářské obci k dispozici co nejdříve po nabytí účinnosti novely zákona.“

Publikace se věnuje novému znění zákona, který je účinný od prvního dubna. Které změny jsou, podle Vás nejpodstatnější?
„Těch změn je tam celá řada. Z těch nejvýznamnějších jsou to určitě samostatnost rozhodčí smlouvy ve spotřebitelských sporech, stanovení obligatorních náležitostí rozhodčí smlouvy ve spotřebitelských sporech, meritorní přezkum rozhodčího nálezu ve spotřebitelském sporu, vyšší kvalifikační nároky na osobu rozhodce a řada dalších dílčích ustanovení na ochranu spotřebitele. Jde o euronovelu, o spotřebitelskou euronovelu.“

Na co by se ve Vašem komentáři měli čtenáři ještě zaměřit?
„Na všechno. Komentář se nedá číst jako beletrie, nebo se nedají segmentovat jednotlivá ustanovení. Komentář je kromě jiného od toho, aby komentáře jednotlivých ustanovení odkazovaly na jiná, interpretačně příbuzná, a finální výklad byl ucelený a měl souvislost. I s judikaturou, která je za textem komentáře k jednotlivým ustanovením hojně obsažena, samozřejmě."

Psal jste komentář tak, aby ho mohli používat i neprávnicky vzdělaní rozhodci?
„Domnívám se, že ano. Minimálně jsem se o to snažil. Zda se to podařilo, ať posoudí čtenáři. Komentář není určen pouze rozhodcům, soudcům a akademické obci, ale široké právní i neprávní veřejnosti. Pokud jsem se někde nevyjádřil dostatečně jasně, je třeba is uvědomit, že určitá míra zjednodušení nesmí být na druhé straně na úkor jazykové přesnosti a odbornosti. Tyto 2 póly jsem se snažil přiměřeně vyvážit."

Jste s novou právní úpravou, jako rozhodce, spokojen?
„Mnoho mých kolegů, kteří se otázkami tuzemského i mezinárodního rozhodčího řízení zabývají, spokojeno není. Kritizuje se např. množství náležitostí rozhodčí smlouvy ve spotřebitelských sporech, meritorní přezkum rozhodčího nálezu v těchto věcech apod. Musíme mít ale na paměti, že zákonodárce zde stál pod obrovským mediálním tlakem. Myslím si, že konečná podoba zákona je kompromis, za který se netřeba stydět, ale který lze vyjádřit za všechny výrazem „umění možného"."

V čem vidíte největší přínos novely? Existují zde ještě mezery, které je v rozhodčím řízení potřeba vyplnit?
„Největší přínos novely vidím v tom, že se postavilo na jisto postavení servisních organizací rozhodců ad hoc, tzv. arbitrážních center, jenž mohou nově i vydávat pravidla rozhodčího řízení, která musí být v rámci transparentnosti k rozhodčí smlouvě přiložena. Právě role arbitrážních center, která v praxi řeší největší počet případů, byla judikaturou v období posledních 3 let vážně zpochybněna, což nepřidalo institutu rozhodčího řízení zrovna na prestiži. Na druhou stranu, zákonodárce k tomu vedlo údajné zneužívání rozhodčího řízení ve vztahu ke spotřebiteli. Nyní by snad mělo být v této parciální záležitosti jasno."

„S tím souvisí i další velká změna, a to mělo být řečeno možná v první řadě, a tou je stanovení obligatorních náležitostí rozhodčí smlouvy a povinnost ji uzavírat samostatně tak, aby nebyla skryta v často dlouhém textu všeobecných smluvních podmínek. Otázkou, na kterou odpoví až soudní praxe, je, zda nebude pokračovat trend zneplatňování rozhodčích doložek uzavřených ve spotřebitelských smlouvách právě z toho důvodu, že na obsah rozhodčí smlouvy klade zákon nyní značné nároky, které nebude snadné splnit. Rovněž povinná poučovací povinnost spotřebitele ze strany podnikatele vyvolává mezi arbitry mnoho otazníků.

Lze si jen povzdechnout, a to je ta mezera, na kterou se ptáte, že zákonodárce neuchopil šanci, která

se nabízela, a to stanovit obsah spotřebitelské rozhodčí smlouvy vyhláškou Ministerstva spravedlnosti, které by na základě zákonného zmocnění vydalo rozhodčí smlouvu vzorovou. To by byl malý krok pro zákonodárce, ale velký skok pro rozhodčí řízení a právní jistotu vůbec. Škoda, že k němu nedošlo. Byl by konec nekonečným diskusím o platnosti a neplatnosti rozhodčích doložek ve spotřebitelských smlouvách, do nichž se naše právní nauka i judikatura jaksi zasekla a které ke škodě věci odvádí pozornost od konstruktivních a věcných diskusí nad veřejnou prospěšností rozhodčího řízení jako procesního systému, nad otázkami zlepšení jeho legální symbiózy a spolupráce s justicí apod.

Musím proto s povděkem kvitovat snahu Ministerstva napomoci praxi tím, že na svých webových stránkách zveřejnilo text vzorové rozhodčí doložky. To je podle mě krok správným směrem a znak právního státu, kdy se orgán moci výkonné, do jehož gesce problematika rozhodčího řízení spadá, snaží nastolit prostředí právní jistoty."

Závěrem odbočím od nového zákona a Vašeho komentáře. Jste zakladatelem advokátní kanceláře LISSE LEGAL, vědecky a pedagogicky činný na Ústavu práva a právní vědy, o.p.s. a samozřejmě působíte jako rozhodce Rozhodčího soudu při IAL SE. Jak se Vám mezi těmito "rolemi" přechází?
„Pokud máte na mysli, jak se mi mezi těmito rolemi přechází mentálně, tak to není až zas tak složité, jak by se snad na první pohled mohlo zdát. Všechny 3 činnosti mají jedno společné a to právo. V Ústavu se věnuji zejména pedagogické činnosti v rámci vzdělávacích programů MBA a odborných seminářů pro veřejnost. A role advokáta na jedné a rozhodce na druhé straně zná ze své právní praxe také řada mých kolegů. Je kromě jiného velice zajímavá právě tím přecházením z jedné role do druhé."

Můžeme v dohledné době očekávat další publikaci?
„Ano, je tomu tak. Právě ve chvíli, kdy děláme tento rozhovor, pracuji na korekturách publikace Euronovela zákona o rozhodčím řízení, která je první ucelenou monografií prvních reakcí 16 českých předních odborníků na tuzemské a zahraniční rozhodčí řízení na novelu zákona o rozhodčím řízení, o které jsme si dnes povídali. Kniha bude opatřena též aktuální judikaturou a měla by vedle komentáře doplnit mozaiku české právní literatury o rozhodčím řízení tak, aby si odborná i laická veřejnost udělala o přijatých změnách komplexní představu."

Pane doktore, děkuji za rozhovor a přeji Vám mnoho úspěchů.
„Já děkuji Vám a přeji všem, kdo se o rozhodčí řízení zajímají, aby novela zákona splnila to, co od ní všichni po právu očekáváme, a to vyšší míru právní jistoty všem účastníkům rozhodčího řízení."

Komentář k novele zákona o rozhodčím řízení je novou publikací, která diktuje znění nového zákona o rozhodčím řízení, je jeho odborným komentářem. Kniha bude nepostradatelnou pomůckou všem, kdo se pohybují v oblasti obchodu i obchodních arbitráží. Bez nadsázky ji lze nazvat biblí tuzemského rozhodčího řízení. K dostání bude v široké síti knihkupectví po celé ČR a samozřejmě na internetu, celkově v omezeném nákladu 1000 ks.

Objednávky
Kniha vychází v rozsahu 920 stran při maloobchodní ceně 1200 Kč s DPH.
Knihu můžete objednávat >>> zde.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.
- Náš náskok byl v odhodlání a ochotě riskovat
- Na co se zaměřoval úřad pro ochranu osobních údajů při své kontrolní činnosti v roce 2020?
- „Co nás čeká v právu ICT v roce 2021“
- Rozhovor s Petrem Sprinzem
- Odborný seminář: Závazky v novém občanském zákoníku
- Odborný seminář: Smlouvy uzavírané se spotřebitelem v novém občanském zákoníku
- Chambers Europe 2012: PRK Partners oceněna za nejlepší klientské služby
- Nataša Randlová prominentním právníkem Chambers Europe
- Ocenění soutěžněprávního týmu advokátní kanceláře Schönherr
- Advokátní kancelář KŠB byla oceněna jako nejlepší národní právní firma v ČR